

REVITALIZAREA TRANSCULTURALĂ ȘI MODELUL GLOCAL AL
„SERILOR LA BRĂDICENI” (1997 – 2017)

THE TRANS(CULTURAL)REVITALIZATION AND THE
GLOCAL MODEL OF “EVENINGS IN BRADICENI” (1997 – 2017)

Ion Popescu Bradiceni,

Phd., “Constantin Brancusi” University, Tg. Jiu

Abstract

Democracy, human development and natural density are the firm triad of an approach from a demographic perspective.

Today, Romania is risking its destiny, because its population is declining every year, because people are migrating in search for jobs throughout Europe, and less across the ocean, on other continents. The political class, in this aspect, is lacking. The Indian model is indifferent to us. (see the net opposition of Abdur Rahman).

Will we become a gerontocrat nation? The paradigm of Albert Szent – Gyorgyi must be reconsidered because gerontocracy searches the “future in the past”, becoming very dangerous in fast changing times, just like the actual period in which Earth is.

Or, if the young leave to other, more generous countries, our land is threatened by the clear risk of negative fertility and of population aging.

Emile Durkheim proposed a model according to which individual human actions are mostly dictated by a social determinism. As much as I am concerned, on the basis of a two decade long experience, I must also add cultural determinism and more actual, the trans-cultural one (Basarab Nicolescu)

Keywords: development, democracy, humanism, identity, politics

Democrația, dezvoltarea umană și identitatea națională sunt triada fermă a unei abordări și din perspectiva demografică.

Azi, România chiar își riscă destinul, populația îi scade an după an, căci migrează, în căutare de locuri de muncă, aiurea, prin Europa, dar, exasperant, pe alte continente. Clasa

politică este la acest aspect „repetentă”. Modelul indian nu ne este indiferent (vezi (o)poziția netă a lui Abdur Rahman – n.m., I.P.B.), dar nici „să-l copiem” nu e nevoie (deocamdată?)

Prin urmare, deveni-vom un popor gerontocrat? Paradigma lui Albert Szent-Gyorgyi se impune, totuși, a fi reconsiderată urgent căci „gerontocrația caută viitorul în trecut”, devenind foarte periculoasă în perioada de schimbare rapidă, precum perioada actuală în care se găsește România.

Or, dacă tineretul pleacă spre alte zări mai... generoase socioeconomic, patria ni-e amenințată clar de pericolul subfertilității și îmbătrânirii populației, iar tinerii înșiși se vor vedea reconfigurați psihospiritual, se vor aliena/înstrăina, idealuri cosmopolite le vor înlocui pe cele tradițional-istorice.

Émile Durkheim propusese un model conform căruia acțiunile umane individuale sunt dictate în mare măsură de un determinism social.

Horia Vicențiu Pătrașcu reconsacră «idealul valah». Sondările sale în psihologia abisală a poporului român sunt strașnice / viguroase / riguroase alarme că stagnarea, dezinteresul și silnicia atât de dureroase / și prezente / în România de azi se datorează absenței unui ideal național, apoi au drept pricină comandamentele globalizării și deznaționalizării (de tip evreiesc? / de tip imperialist? de tipul jandarmizării universale? / de tipul sovietizării ostrakonizante? – n.m.) și mai în surdină pe cele ale europenizării... forțate, căci po(i)eticitatea limbii române e unică, iar franceza, engleza, germana, italiana, rusa ș.a. nu-i egalează resursele extraordinare.

Problema emigrației masive a românilor este plasată în aceeași perspectivă a absenței idealului – singurul capabil de a ține laolaltă un popor între granițele unei țări.

Lipsiți de ideal, românii ajung să se dezintegreze și să vagabondeze în căutarea unui loc propriu.

Însă acest «loc propriu» rămâne, de ipso et de facto, propria țară – paradis al copilăriei, o țară fondată pe un ideal care să rezoneze, să consune cu cele mai adânci niveluri ale simțirii / trăirii / arderii lor fundamentale, întemeietoare de autentică, de identitară condiție umană.

Căci până nu vom redescoperi acea limbă antebabelică, acea limbă perfectă (nescindată în semnificat și semnificat, nevinovată deci de arbitrariul semnului lingvistic – n.m.) utopia (mai exact transutopia) transculturală, translingvistă, transglocală, nu-i posibilă. Eco a căutat această limbă perfectă și a considerat că aceasta ar putea fi cea fictivă, poetică, transmentală etc. Problema centrală pe care și-au pus-o simpozioanele po(i)etice și transpo(i)etice la cele douăzeci și una de ediții ale Atelierului Național de Poezie și Critica

Poeziei SERILE LA BRĂDICENI (1997 – 2017) s-a putut fixa, de la sine parcă. S-au conturat niște întrebări-cheie, dublate de niște sintagme-cheie.

În ce mai cred românii de astăzi când „piciorul de plai” s-a transformat în „picior de plecare”? Asta fiindcă pentru generațiile tinere a pleca afară din țară a devenit obiectul (dacă nu chiar „noul ideal” (!)) al vieții, petrecute în România. Fiul meu, Silviu Doinaș Popescu, eseist, poet, romancier și traducător, e plecat și își câștigă pâinea în anglia. Unde să se repatrieze? Și ar face-o pentru că, iată, visul său e să-și petreacă sărbătorile tradițional-creștine de peste an în Gorjul natal, în Târgu-Jiu ori la Brădiceni. Exact, din același temeinic motiv, revenea Constantin Brâncuși la Hobița-i părintească.

Proiectul renașionalizant „Serile la Brădiceni” a respins modelul fugii și a instituit modelul confruntării deseori eroizante pe care s-a încercat grefarea modelului «rezistența prin religie, cultură, literatură și artă», acesta bazat la rându-i pe geniul creativ/ și creator/ al poporului român.

Proiectul remodelizant „Serile la Brădiceni” și-a ambiționat să deschidă o cale originală; și originară, – de ce nu? – întrucât marii laureați sunt zămislitori de capodopere, iar o capodoperă – afirma Mihail Dragomirescu, dar am demonstrat eu însumi într-o carte „Reinventarea capodoperei. Arca Metanoia” – n.m. – realizează începutul cel novator / revoluționar / transfigurator / de drum, saltul de la acumularea cantitativă la „ruptura” calitativă a „culturilor mari”.

Absolut toți cei încununați cu laurii cuveniți – grație monumentalelor lor contribuții literar-estetice și poetico-stilistice – au mizat pe stringența de a realiza o cultură mare (majoră), după, desigur, șansa de a fi post puși, și noi, românii, grație eroilor înaintași dar și datorită conjuncturilor istorice, pe harta marilor națiuni: nevoia de a da o legitimitate reală, adică spirituală, acestei realități administrativ-politice fără de care însăși existența și menținerea ei nu pot fi de durată. Ei au optat pentru o soluție de compromis: neașteptate simbioze, adesea surprinzătoare, dizidente, sub semnul simbiozei dintre modelul fugii și modelul înfruntării, incluzând și învingerea fricii de moarte în carcerile comunistoide.

Aș reaminti în context pe maestrul spiritual și pedagogul (nonconformiști; amândoi – n.m.) Constantin Noica, anahoretul și totuși ahoretul de la Păltiniș dar și pe celălalt, care-i viu încă, Andrei Pleșu, a cărui filozofie îmi regenerează profitabil orientarea de trăitor – actant în regimul actual doar aparent democratic (!). În peisajul critic, am optat pentru modelul grigurcian. Din simplul motiv că autorul „Țării dispărute”, Ioan Stratan, colegul meu de militărie la Vânju Mare și la Plenița, cu care am înființat acolo Cenaclul „Emil Botta” – l-a numit pe Gheorghe Grigurcu „sihastrul de la Târgu-Jiu”, cam cum, în izolarea totală a

muntelui fusese Constantin Noica un model paideic în cultura umanistă (1975 – 1987) și maestru spiritual al Școlii de la Păltiniș.

Dar să citez din cele „Zece măști lirice pentru Gheorghe Grigurcu”, text pus mie la dispoziție chiar de domnia-sa prin intermediul poetului George Drăghescu. E vorba de a patra „mască lirică” din care rezultă că Gheorghe Grigurcu ar fi „întru total ireductibil”.

Ahoretul e mai mult o funcție decât un om, o vietate care respiră bine numai într-o atmosferă rarefiată. E firesc ca un ahoretic să se socotească mai curând mediul unei idei... Pe scurt, viața nu e, pentru ahoretic, decât pretextul unei teorii. Iar C. Noica a fost un «a fi în», dublat de o filozofie a lui «a fi întru» deci un fals ahoretic, căci în juru-i a crescut o întreagă pădure de „determinați”.

Astfel stau lucrurile cu maestrul Gheorghe Grigurcu, peste un deceniu președinte permanent al juriului care a acordat premiile naționale ale Atelierului Național de Poezie și Critica Poeziei „Serile la Brădiceni”, unor scriitori dintre cei mai importanți ai literaturii române contemporane.

S-ar părea că sinteza de față tinde să se transforme în cercuri concentrice din ce în ce mai largi îndepărtându-se de miezul problemei dar tocmai acum survine cea de-a doua întrebare. Contrazic transculturalismul și glocalismul creator menținerea identității naționale între fruntariile ei și conservarea ei teaurizatoare? Căci o bună comunicare / punere în comun / între oameni și întru transumanism o furnizează harul / darul poveștii. Puterea poveștii / a legendei / a mitului e practic nelimitată. La „Serile la Brădiceni” s-au depășit povești nemaiauzite, s-au inventat legende de neuitat, s-au resurecționat vechi mituri în țoale noi ș.c.l. S-a scris o istorie vie, fenomenologică și noumenală, captivantă și deseori schimbându-se din mers. Menirea „Serilor...” este, programaticodoctrinar, idealul absolut: că pe deplin fericit nu poți să fii decât la «acasa» ta, pe plaiul natal, kairotic, providențial, în comunitatea al cărei fiu te-ai născut și urmează și „mort” să rămâi consacrat ca «strămoș arhetipal».

De aici încolo orice comentariu e superfluu ori cel puțin redundant. Aștept luările de poziții.

BIBLIOGRAFIE

1. Abdur Rahman: Anatomia științei; Ed. Politică, București, 1987 (Traducerea: Ioana Dragomirescu; Mihaela Anghelescu-Irimia; Cuvânt înainte: Ioniță Olteanu)...

2. Albert Szent-Györgyi: Pledoarie pentru viață; prefață: Attila Szabo; traducerea: Eva Țuțui, Iulia Vaida.
3. Rarița Mihail: Émilie Duckheim: Condiția umană în societățile de tip contractual, Galato University Press, Galați, 2011.
4. Horia V. Pătrașcu: Idealul Valah: Sondări în psihologia abisală a poporului român, București, Ideea Europeană, 2017.
5. Umberto Eco: În căutarea limbii perfecte; traducerea de Dragoș Cojocaru, Polirom, Iași, 2002.
6. Mihail Dragomirescu: Scrieri critice și estetice; ediție de Z. Ornea și Gh. Stroia; Editura pentru literatură, București, 1969.
7. Ion Popescu-Brădiceni: Reinventarea capodoperei: Anca Metanoia; Ed. Tipo Moldova, Iași, 2016.
8. Gabriel Liiceanu: Jurnalul de la pâlțiș. Un model paideic în cultura umanistă, Humanitas, București, 1991.
9. Andrei Pleșu: Limba păsărilor, Humanitas, București, 1994.
10. Ion Stratan: Țara dispărută; Noul Orfeu, București, 2003.
11. Constantin Noica: Cuvânt împreună despre rostirea românească; Edit. Eminescu, București, 1987.
12. Ion Popescu-Brădiceni: Serile la Brădiceni. Atelierul național de poezie (volum în manuscris, 1997 - 2017).
13. Seriile complete ale revistelor „Serile la Brădiceni” și „Miracol de Brădiceni” (1997 - 2017).